

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Č. j. ČŠIT-1881/11-T

Název právnické osoby vykonávající činnost školy/školského zařízení:	Základní škola Havířov-Šumbark Školní 1/814 okres Karviná, příspěvková organizace
Sídlo:	Školní 1/814, 736 01 Havířov-Šumbark
IČ:	70 958 149
Identifikátor:	600 136 469
Právní forma:	příspěvková organizace
Zastoupená:	Mgr. Vladimírem Kosňovským, ředitelem
Zřizovatel:	Statutární město Havířov, Svornosti 2/86, 736 01 Havířov-Město
Místo inspekční činnosti:	Základní škola, Školní 1/814, 736 01 Havířov-Šumbark
Termín inspekční činnosti:	19. – 21. září 2011

Inspekční činnost byla vykonána mj. za účelem posouzení práce vedení školy na základě podnětu zřizovatele.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Hodnocení souladu školního vzdělávacího programu (ŠVP) základní školy s právními předpisy a Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání (RVP ZV) podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Hodnocení souladu školního vzdělávacího programu školní družiny s právními předpisy podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Aktuální stav školy

Základní škola Havířov-Šumbark Školní 1/814 okres Karviná, příspěvková organizace sdružuje úplnou základní školu, školní družinu a školní jídelnu-výdejnu. Jejím zřizovatelem je Statutární město Havířov. Škola patří mezi nejstarší v Havířově, byla otevřena v roce 1954. V průběhu její činnosti se měnila sociální struktura obyvatel městského sídliště, v současné době většina žáků pochází ze sociálně znevýhodněného prostředí.

V základní škole (dále „škola“) se v devíti třídách vzdělávají žáci 1. – 9. ročníku podle ŠVP pro základní vzdělávání. Při škole je zřízena jedna přípravná třída základní školy pro sociálně znevýhodněné děti. Areál organizace tvoří tři vzájemně propojené budovy, školní dvůr a menší hřiště. Hlavní budova je třípatrová. Průběžně se realizují rekonstrukce školních prostor. Od poslední inspekce došlo ke zlepšení materiálního zázemí pro vzdělávání. Výuka probíhá v účelně vybavených kmenových a odborných učebnách (fyziky a chemie, hudební výchovy a ruského jazyka, jazyková učebna, dvě učebny výpočetní techniky). Žáci mají k dispozici tělocvičnu, knihovnu, školní dílny, keramickou dílnu a cvičnou kuchyň. Školní družina disponuje třemi samostatnými, vhodně vybavenými místnostmi. V jedné z nich v dopoledních hodinách probíhá vzdělávání dětí přípravné třídy základní školy. Prostředí školy je příjemné.

Nejvyšší povolený počet žáků školy je 530. K termínu inspekční činnosti bylo zapsáno 205 žáků, z toho pět žáků se vzdělává v zahraničí. V přípravné třídě základní školy je zařazeno 15 dětí. Počet žáků školy se v posledních třech letech výrazněji neměnil. Ve škole se vyučuje 29 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP), devíti z nich bylo povoleno vzdělávání podle individuálních vzdělávacích plánů (IVP).

Celá organizace má 26 zaměstnanců, z toho 19 pedagogických pracovníků (15 učitelů, 2 asistentky pedagoga, 2 vychovatelky školní družiny).

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Škola dostatečně informuje o své vzdělávací nabídce, zejména prostřednictvím dobře zpracovaných internetových stránek, na pravidelných třídních schůzkách, při individuálních konzultacích s třídními učiteli, na akcích pořádaných školou, dále prostřednictvím regionální televize a regionálního tisku. Pro přijímání ke vzdělávání škola vytváří rovné podmínky, dodržuje ustanovení právních předpisů. Ve zdůvodněných případech ředitel povoluje odklady povinné školní docházky (pro školní rok 2011/2012 11 procent dětí). Se zákonnými zástupci žáků vyučující komunikují dle potřeby osobně, prostřednictvím žakovských knížek, či telefonicky. Rodiče se na chodu školy podílejí prostřednictvím zástupce ve školské radě. Při škole dlouhodobě působí občanské sdružení rodičů. Spolupracuje s ředitelem, finančně přispívá na odměny žáků, podílí se na organizaci školních akcí – Den Země, Mikulášská nadílka, Rodinná olympiáda aj.

Škola naplňuje ve všech ročnících učební plány podle školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Zajišťuje povinné vzdělávací předměty a sleduje přínos vzdělávacích oblastí k rozvoji klíčových dovedností. Učební plány byly průběžně aktualizovány vzhledem ke složení žáků, jejichž studijní dovednosti a návyky se v čase zhoršují. Z disponibilní dotace došlo k posílení vyučovacích hodin českého jazyka a literatury,

matematiky, vyučovacích předmětů vzdělávacích oblastí Člověk a jeho svět, Člověk a příroda. Výuka anglického jazyka probíhá od 3. ročníku. Žáci mají možnost si od 6. ročníku zvolit z nabídky 12 vyučovacích předmětů, od 8. ročníku škola žákům nabízí další cizí jazyk - ruský jazyk. Učební plány i rozvrh hodin jednotlivých tříd jsou v souladu se ŠVP. V rámci výuky tělesné výchovy absolvují žáci 2. a 3. ročníku plavecký výcvik. Žáci 1. stupně vyjíždějí každý druhý rok do školy v přírodě. Pro žáky 2. stupně škola organizuje lyžařský výcvik. Školní vzdělávací program vytváří předpoklady pro vzdělávání žáků se SVP. Škola vede jejich evidenci, potřebným žákům zajišťuje reedukační péči. Pro devět z nich zpracovala IVP ve spolupráci s příslušným školským poradenským zařízením – pobočkou Pedagogicko-psychologické poradny Karviná v Havířově-Šumbarku.

Vyučující zajišťují bezpečné prostředí pro vzdělávání, podporují zdravý sociální, psychický i fyzický vývoj žáků. Pravidelně a prokazatelným způsobem je seznamují s bezpečnostními riziky, včetně předcházení úrazům. V posledních třech školních letech je v průměru evidováno 35 úrazů za rok. Míra úrazovosti se výrazněji nemění, ovlivňuje ji chování žáků pocházejících z málo podnětného rodinného prostředí. K prevenci úrazovosti přispívají dobře zpracované provozní řady odborných učeben i tělocvičny.

Výuka i realizované aktivity podporují rozvoj funkčních gramotností žáků. Z inspekčních hospitací vyplývá, že vyučující volí odpovídající formy a metody vzdělávání, využívají vhodné učebnice a další učební pomůcky, usilují o vytváření příznivého vzdělávací klimatu. Vyučující žáky hodnotili průběžně, v některých hospitovaných hodinách chybělo závěrečné zhodnocení. Žáci se zapojují do aktivit vedoucích k rozvoji klíčových kompetencí. Účastní se mnoha soutěží, zejména sportovních, dopravních a zdravotních, v nichž dosahují dobrých výsledků. Významnou roli hrají ekologické aktivity – projekt „Den Země“, sponzorování zvířat v ostravské zoologické zahradě, sběrové akce aj.

Výsledky vzdělávání učitelé hodnotí na jednáních pedagogické rady, metodického sdružení a předmětových komisí. Na konci 2. pololetí školního roku 2010/2011 prospělo 85 procent žáků. Škola se v minulých letech zapojila do projektu testování žáků v českém jazyce, matematice, anglickém jazyce a přírodovědných předmětech. Testování se ve školním roce 2008/2009 zúčastnili žáci 5. a 7. ročníku, po dvou letech, ve školním roce 2010/2011, žáci 5., 7. a 9. ročníku.

Škola zajišťuje podporu žákům s riziky neúspěšnosti, která souvisí s jejich málo podnětným rodinným zázemím. Vyučující spolupracují s rodiči, uplatňují individuální přístup k jednotlivým žákům. Doučování žáků probíhá na 1. stupni jednu vyučovací hodinu denně, na 2. stupni učitelé doučují jednotlivé předměty ve stanoveném čase. Neomluvená absence žáků tvořila v loňském školním roce pětinu celkového počtu zameškaných vyučovacích hodin, byla ovlivněna častými neohlášenými odchody rodin žáků do zahraničí. Ve 2. pololetí uplynulého školního roku vyučující udělili pochvaly téměř 26 procentům žáků. Vyšší počet uložených kázeňských opatření i snížených stupňů z chování souvisel s problémovým chováním žáků. Škola uložila necelým 30 procentům žáků napomenutí třídního učitele, důtku třídního učitele nebo důtku ředitele školy. Sedmáct procent žáků bylo hodnoceno sníženou známkou z chování.

Oblast prevence sociálně patologických jevů (SPJ) koordinuje školní metodička prevence spolu s výchovnou poradkyní, opírá se o zpracovanou dokumentaci (*Školní preventivní strategie 2008/2013, Školní preventivní program*). K úspěšnému provádění prevence přispívá spolupráce se zákonnými zástupci žáků, nabídka zájmové činnosti (letos 11 zájmových útvarů) a volnočasových aktivit. O výchovných problémech jsou prostřednictvím žakovských knížek ihned informováni zákonní zástupci žáků. Ve škole pracuje školní poradenský tým (zástupkyně ředitele školy, výchovná poradkyně, metodička

prevence SPJ, vyučující 1. stupně), který řeší závažnější výchovné problémy, často za účasti zákonných zástupců žáků. Mezi nejčastější řešené problémy patří neomluvená absence žáků, vysoká omluvená absence a narušování vyučování. Podle potřeby jsou svolávány výchovné komise.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Vzdělávací nabídka školy odpovídá podmínkám jejího zařazení do školského rejstříku. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání je zpracován podle požadavků školského zákona a v požadované struktuře dané RVP ZV. Vychází z reálných podmínek a možností školy, zohledňuje potřeby a možnosti žáků při dosahování cílů vzdělávání, napomáhá vytvářet příznivé vzdělávací klima. Formální nedostatky v jeho textu byly odstraněny v průběhu inspekční činnosti. Školní vzdělávací program zpracovaný pro školní družinu odpovídá právním předpisům, obsahově je v souladu s ustanovením § 5 odst. 2 školského zákona.

V době inspekční činnosti zajišťovalo základní vzdělávání patnáct učitelů a dvě asistentky pedagoga pro žáky se sociálním znevýhodněním. Kromě jedné vyučující všichni pedagogičtí pracovníci mají odbornou kvalifikaci. Učitelka přípravné třídy základní školy získala odbornou kvalifikaci pro učitele předškolního vzdělávání. Organizační zajištění výuky vhodně využívá odbornou kvalifikaci vyučujících, umožňuje jejich zastupitelnost. Další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) probíhá plánovitě s ohledem na stanovené priority, mezi které patří oblast informačních technologií, prevence sociálně patologických jevů, multikulturní výchova, výchovné poradenství, environmentální vzdělávání, moderní formy a metody práce se žáky. Vedoucí pracovníci se soustavně vzdělávají v oblasti školského managementu a řízení.

Ředitel školy splňuje požadavky pro výkon funkce a plní právní povinnosti vyplývající z příslušných ustanovení školského zákona. Absolvoval funkční studium vedoucích pracovníků škol a školských zřízení. Průběžně se dále vzdělává v oblastech zaměřených na školský management a legislativu, problematiku RVP ZV, formy a metody práce se žáky. Zpracoval koncepci rozvoje školy na léta 2009 – 2011. Důraz kladl také na zlepšení materiálního vybavení v oblasti informačních technologií. Konkrétní úkoly rozpracovává do plánů práce na jednotlivé školní roky. Ředitel spolupracuje se školskou radou a občanským sdružením rodičů, které při škole působí. Zajišťuje informovanost zákonných zástupců o výsledcích vzdělávání žáků prostřednictvím pravidelných třídních schůzek, zápisů v žákovských knížkách, při individuálních konzultacích či telefonicky. Ve spolupráci s výchovnou poradkyní zabezpečuje školní poradenství. Při vytváření vzdělávací nabídky škola spolupracuje se zřizovatelem a dalšími partnery – místní knihovnou, Policií ČR, městskou policií, tělovýchovnou jednotou Slovan Havířov-Šumbark, Střediskem volného času Asterix Havířov, Církevním střediskem volného času sv. Jana Boska v Havířově, Armádou spásy v ČR – pobočkou Havířov-Šumbark, Centrem prevence Havířov, Občanským sdružením ZIP v Havířově-Bludovicích aj.

Finanční předpoklady příspěvkové organizace byly hodnoceny na základě ekonomických a výkonových ukazatelů za roky 2008 až 2010. Organizace ve sledovaném období hospodařila především s finančními prostředky poskytnutými ze státního rozpočtu a s příspěvkem na provoz z rozpočtu zřizovatele. Finanční prostředky státního rozpočtu použila zejména na platy a související zákonné odvody, na učební pomůcky, základní školní potřeby a DVPP. Dotace ze státního rozpočtu činily v průměru 74 procent

celkových ročních neinvestičních výdajů školy. Dotace zřizovatele na provoz činily v průměru 25 procent celkových ročních neinvestičních výdajů. Budova je ve vlastnictví zřizovatele, organizaci je svěřena do správy. Běžnou drobnou údržbu a opravy neinvestičního charakteru zajišťuje organizace z prostředků na provoz poskytnutých zřizovatelem. Ve sledovaném období škola nepoužila své vlastní investiční zdroje. Výdaje na učebnice, učební pomůcky a základní školní potřeby v roce 2010 oproti roku 2008 a 2009 vzrostly. Na DVPP škola vynakládá prostředky jak ze státního rozpočtu, tak z ostatních zdrojů. Organizace obdržela další finanční prostředky, a to v rámci rozvojových programů vyhlášených MŠMT (v roce 2008 a 2009 na zvýšení nenárokových složek platů a motivačních složek mezd pedagogických pracovníků, v roce 2009 na posílení úrovně odměňování nepedagogických pracovníků, v roce 2009 a 2010 na financování školních potřeb pro žáky 1. ročníku základního vzdělávání, v roce 2010 na rozvojový program na podporu škol, které realizují inkluzivní vzdělávání a vzdělávání dětí se sociokulturním znevýhodněním).

Škola průběžně provádí autoevaluaci, ředitel zpracoval *Vlastní hodnocení školy* s využitím metodiky Metodického a evaluačního centra, o. p. s., působícího při Ostravské univerzitě. Hodnotí jednotlivé oblasti dané právním předpisem, uvádí rovněž opatření ke zlepšení stavu. Mezi silné stránky školy řadí zlepšení materiálních podmínek, rezervy spatřuje ve výsledcích vzdělávání. Prostorové podmínky škola využívá účelně. Bezpečnost školních prostor dosahuje obvyklého standardu. Škola postupně inovuje materiální vybavení v oblasti ICT, učitelé mohou využívat pět interaktivních tabulí, devět datových projektorů a deset přenosných počítačů. Dvě počítačové učebny nabízejí celkem 46 osobních počítačů s vysokorychlostním internetem, v dalších učebnách, školní knihovně a místnosti školní družiny je jich umístěno dalších deset. Učitelé se zapojili do evropského projektu „Elektronizace vzdělávání včetně tvorby a následné implementace nových výukových materiálů v základních školách na území města Havířova“.

Vnitřní kontrolní mechanismy jsou funkční, řídí se ročními plány kontrolní činnosti. Informační a komunikační systém je ve škole dobře nastaven. Učitelé sledují informace ve sborovně, funguje elektronická pošta i osobní kontakt. Úroveň komunikace s rodiči odpovídá potřebám školy, k informovanosti přispívají její funkční internetové stránky.

Závěry

Realizovaná nabídka vzdělávání odpovídá požadovaným standardům. Podpora rozvoje osobnosti žáků je ve škole funkční, výsledky vzdělávání korespondují s požadavky RVP ZV.

Škola poskytuje vzdělávání v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení. Respektuje zásady a cíle školského zákona, zejména zásadu rovného přístupu ke vzdělávání. Organizace výuky podporuje rozvoj klíčových kompetencí žáků. Škola dodržuje stanovená pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků.

Bezpečnost a ochranu zdraví žáků škola zajišťuje v souladu s příslušnými ustanoveními školského zákona. Školní systémy pro hodnocení, vnitřní kontrolu, předávání informací a poradenství jsou funkční a zajišťují řádný chod školy.

Finanční zdroje, které měla škola ve sledovaném období k dispozici, byly dostatečné k zabezpečení školního vzdělávacího programu.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy/školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu: Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Moravskoslezském inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Ostravě dne 3. října 2011

(razítko)

Mgr. Jiří Slepíčka, školní inspektor

Jiří Slepíčka v. r.

Mgr. Rostislav Galia, školní inspektor

Rostislav Galia v. r.

Ing. Hana Mařarová, školní inspektorka

Hana Mařarová v. r.

Bc. Jaroslava Sivková, kontrolní pracovnice

Jaroslava Sivková v. r.

Datum a podpis ředitele školy/školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Ostravě dne 6. října 2011

(razítko)

Mgr. Vladimír Kosňovský, ředitel školy

Vladimír Kosňovský v. r.

Připomínky ředitele školy/školského zařízení

21. 10. 2011

Připomínky nebyly podány.